

Sygn. akt VII U 1653/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Ewa Piotrowska

Protokolant: stażysta Anna Wielgosz

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Gdańsku

sprawy T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 19 czerwca 2015r. nr (...) i z dnia 14 lipca 2015r. nr (...)

1. umarza postępowanie z odwołania od decyzji z dnia 19 czerwca 2015r;
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 14 lipca 2015r. i przyznaje ubezpieczonej T. P. prawo do obliczenia wysokości emerytury w oparciu o art. 26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440. ze zm.) począwszy od dnia 01 kwietnia 2015r. bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o sumę kwot emerytur pobranych;

stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt **VII U 1653/15**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej T. P. prawo do emerytury od dnia 1 maja 2015 r. tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 05 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015.552) i ustalił wysokość świadczenia, wskazując, że podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur (k 54 akt emerytalnych).

W dniu 6 lipca 2015r. ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższej decyzji, podnosząc, iż w dniu 29 kwietnia 2015 r. złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury zgodnie z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W zaskarżonej decyzji wysokość emerytury została natomiast ustalona w oparciu o treść art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

obowiązującego od dnia 01 maja 2015 r., tymczasem jej zdaniem, powinna być ustalona na podstawie tego przepisu w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 kwietnia 2015 r., czyli również dacie złożenia wniosku (k. 2 akt sprawy)

Kolejną decyzją z dnia 14 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uchylił w całości decyzję z dnia 19 czerwca 2015 r., wskazując, że została wydana na podstawie niewłaściwych przepisów, jednocześnie odmawiając ubezpieczonej przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, iż w myśl przepisów obowiązujących do dnia 30 kwietnia 2015 r. brak jest podstaw do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej, albowiem ubezpieczona pobierała emeryturę od dnia 01 maja 2003 r. (k. 59 akt emerytalnych)

Ubezpieczona T. P. wniosła odwołanie również od powyższej decyzji, zarzucając jej niezgodność z art. 55 ustawy emerytalnej, powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. II UZP 4/13 oraz wyrok tego Sądu z dnia 19.03.2014 r. I UK 345/13, z dnia 07.11.2013 r. sygn. akt II UK 143/13 oraz z 04.09.2013 r. sygn. akt II UK 23/13, wskazując, iż ze wskazanego przepisu nie wynika, iż wniosek o przeliczenie emerytury musi być wnioskiem pierwszorazowym (k. 7 akt sprawy)

W odpowiedzi na powyższe odwołania pozwany organ rentowy wniósł o umorzenie postępowania w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 19 czerwca 2015 r. z uwagi na jej uchylenie oraz wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 14 lipca 2015 r. przywołując argumentację zawartą w treści tej decyzji (k. 3 i 8 akt sprawy).

Postanowieniem z dnia 28 września 2015 r. sprawy z odwołań od obu w/w decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 10 akt sprawy)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 11 czerwca 2003r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznał ubezpieczonej T. P., ur. (...), prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2003 r. tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy.

Ubezpieczona pobierała przyznane świadczenie emerytalne oraz kontynuowała wykonywanie pracy zarobkowej.

W dniu 1 września 2014 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym kolejny wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Na podstawie decyzji z dnia 9 października 2014 r. wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po nabyciu prawa do emerytury w/w decyzją ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie w charakterze nauczyciela.

Wnioskiem z dnia 29 kwietnia 2015 r., złożonym w organie rentowym w dniu 30 kwietnia 2015 r., ubezpieczona zwróciła się do organu rentowego o przyznanie emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 01 maja 2015 r. tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015.552) i ustalił wysokość świadczenia, wskazując, że podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur

Na skutek odwołania ubezpieczonej od powyższej decyzji i argumentów w nim podniesionych, kolejną decyzją z dnia 14 lipca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uchylił w całości decyzję z dnia 19 czerwca 2015r., odmawiając jednocześnie ubezpieczonej przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 w o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzją z dnia 30 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał przeliczenia pobieranej dotychczas przez ubezpieczoną emerytury i ustalił jej wysokość na kwotę 2252,74zł.

Okoliczności bezsporne, a nadto: decyzja z 11.06.2003 r. k. 25 pliku E akt emerytalnych, wniosek z 01.09.2014 r. k. 1-4 akt emerytalnych, decyzja z 09.10.2014 r. k. 15 akt emerytalnych, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 27 akt emerytalnych, wniosek z 30.04.2015 r. k. 32 akt emerytalnych, decyzja z 19.06.2015 k. 54 akt emerytalnych, decyzja z 14.07.2015 r. k. 59 akt emerytalnych, decyzja z 30.07.2015 k. 62 akt emerytalnych

Na zarządzenie Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał hipotetycznego obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonej w oparciu o art. 26 ustawy emerytalnej na datę złożenia wniosku (kwiecień 2015 r.) bez pomniejszania postawy wymiaru emerytury o sumę kwot emerytur pobranych. Wysokość świadczenia obliczonego w ten sposób z uwzględnieniem waloryzacji od 01.03.2015 r., jest wyższa od dotychczas pobieranego i wynosi 2917,54 zł brutto.

vide: pismo procesowe z dnia 15 grudnia 2015 r. – k. 36-37

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny i wynikał z dokumentów zawartych w aktach ubezpieczeniowych, których autentyczności i wiarygodności nie kwestionowała żadna ze stron, Sąd również z urzędu nie znalazł podstaw do odebrania im przymiotu wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie T. P. zasługuje na uwzględnienie.

Bezspornie ubezpieczona spełniła warunki do uzyskania emerytury w oparciu o art. 27 ustawy emerytalnej, po osiągnięciu wieku 60 lat kontynuowała ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury w oparciu o art. 27 ustawy emerytalnej wystąpiła po dniu 31 grudnia 2008 r. – tj. w dniu 01 września 2014 r.

Stosownie do regulacji zawartej w art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2015.748 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Przepis art. 55 ustawy emerytalnej umożliwia ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (stosownie do art. 27 ustawy emerytalnej) według zasad obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. (na zasadach art. 26 ustawy emerytalnej). Z jego treści wynika, iż możliwe to jest w przypadku, gdy osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu wieku emerytalnego i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po 31 grudnia 2008r. i emerytura obliczona w myśl art. 26 ustawy emerytalnej (tzw. kapitałowa) okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej (na starych zasadach). Omawiany przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie zawiera jakiegokolwiek przepisu wskazującego, aby uprzednie ustalenie uprawnień do emerytury wcześniejszej lub w obniżonym wieku uniemożliwiało jego zastosowanie.

Ubezpieczona wyczerpała dyspozycję przepisu art. 55 ustawy emerytalnej podlegając ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu po ukończeniu 60 – tego roku życia.

Interpretacja przepisu art. 55 ustawy emerytalnej przedstawiana przez organ rentowy sprzeczna jest z jego treścią. W przepisie tym brak jest przesłanki, że stosuje się go tylko do takiej osoby, która nie ma już ustalonego prawa do emerytury. Ustalenie emerytury na starych zasadach nie stanowi zatem przeszkody do ustalenia emerytury kapitałowej nawet w przypadku, gdyby ubezpieczony taką emeryturę pobierał. Przepis art. 55 ustawy emerytalnej stanowi jedynie, iż wniosek o emeryturę powinien zostać złożony po dniu 31 grudnia 2008r. i warunkiem uzyskania

emerytury kapitałowej jest kontynuowanie ubezpieczenia emerytalno-rentowego po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Zaznaczyć należy, że w uchwale z dnia 4 lipca 2013r., sygn. akt II UZP 4/13, Sąd Najwyższy stwierdził, że „ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą”. Sąd Najwyższy wskazał, że sformułowanie "kontynuował ubezpieczenie" użyte w art. 55 ustawy emerytalnej, w istocie oznacza "nie rozwiązał stosunku pracy", niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym). Zaznaczył, iż nabycie prawa do emerytury przyjęte w ustawie emerytalnej, uwzględniając także treść art. 21 ustawy emerytalnej, uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W sytuacji zatem, gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 ustawy emerytalnej, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, "równuje" w pewnym sensie sytuacje tych osób (urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949r.) z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy emerytalnej”. Podobne stanowisko było prezentowane w późniejszym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie II UK 424/12 (LEX 1341674).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13 (LEX nr 1375193), wyrażono trafny pogląd, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; aktualnie jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury "kapitałowej" na podstawie art. 26 tej ustawy, jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 w związku z art. 114 ust. 1 tej ustawy).

Sąd podziela stanowisko zaprezentowane w w/w wyrokach. Z powyższych względów uznać zatem należało, iż stanowisko ubezpieczonej co do przysługującego jej na mocy art. 55 ustawy emerytalnej prawa do przeliczenia wysokości pobieranej emerytury w oparciu o art. 26 tej ustawy jest prawidłowe.

Niemniej jednak w ustalonym stanie faktycznym nie sposób pominąć kwestii, że ustawą z dnia 05 marca 2015 r. (Dz.U. 2015.552) dokonano znowelizowania powyższej regulacji wynikającej z art. 55 na skutek dodania do ustawy emerytalnej art. 55a. Zmiana ta weszła życie od 1 maja 2015 r.

Obowiązujący obecnie art. 55a ustawy emerytalnej ma następującą treść:

1. Przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27.
2. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26

pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

3. Prawo do emerytury ustalone przed osiągnięciem wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura na podstawie art. 27, obliczona zgodnie z art. 26.

Powyższa zmiana jest o tyle istotna, że emerytura obliczana na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej z uwzględnieniem art. 55a ustawy emerytalnej, jest niższa niż emerytura ustalana na podstawie przepisów ustawy emerytalnej w brzmieniu sprzed nowelizacji (art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej) z tego powodu, iż wspomniana nowelizacja wprowadziła konieczność pomniejszenia podstawy obliczenia emerytury obliczonej zgodnie z art. 26 o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Mając na uwadze fakt, iż ubezpieczona wniosła o przeliczenie emerytury złożyła w dniu 30 kwietnia 2015 r., a więc w dacie, w której nowelizacja jeszcze nie obowiązywała, natomiast zaskarżone decyzje, w szczególności decyzja z dnia 14 lipca 2015 r. została wydana w nowym stanie prawnym, konieczne było rozważenie, na podstawie którego z tych stanów powinna zostać oceniona prawidłowość decyzji.

W tym zakresie Sąd Orzekający podzielił rozważania na temat konsekwencji dokonanej nowelizacji zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 03 czerwca 2015 r. w sprawie III AUa 1765/14 (LEX 1768685), a przede wszystkim ostateczny pogląd tego Sądu, że rzeczywisty skutek nowelizacji ustawy emerytalnej obowiązującej od 01 maja 2015 r. (dodania art. 55a), w zakresie art. 55 ustawy emerytalnej, jest zmianą normatywną, a nie jedynie zmianą dotyczącą interpretacji tekstu prawnego i z tego powodu nie znajduje zastosowania w przypadku wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie znowelizowanych przepisów.

W ocenie Sądu zatem, w niniejszej sprawie należało wziąć pod uwagę stan prawny obowiązujący na dzień złożenia przez ubezpieczoną wniosku o przeliczenie emerytury (30 kwietnia 2015 r.), przyjmując, że zmiana ustawy emerytalnej, która weszła w życie od 1 maja 2015 r. nie ma wpływu na rozstrzygnięcie, tym samym brak jest podstaw do uwzględnienia przy obliczeniu emerytury ubezpieczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej treści art. 55a tej ustawy.

Jak wynika z hipotetycznego wyliczenia dokonanego przez ZUS w oparciu o art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej – wysokość emerytury na datę złożenia wniosku, bez pomniejszenia podstawy emerytury o sumę kwot emerytur pobranych, po waloryzacji od dnia 01 marca 2015 r. wyniosłaby 2.917,54 zł brutto (k. 37 akt sprawy) tj. byłaby wyższa niż świadczenie obliczone na starych zasadach (k. 62 akt emerytalnych).

Kierując się powyższym, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów, orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

W punkcie 1 natomiast Sąd, na podstawie art. 355 k.p.c., umorzył postępowanie z odwołania od decyzji z dnia 19 czerwca 2015 r., mając na uwadze, że decyzją z dnia 14 lipca 2015 r. organ uchylił swoją wcześniej decyzję, a więc rozstrzygnięcie o jej prawidłowości jest zbędne.

W punkcie 3 wyroku Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji – uznając, iż pozwany winien ponosić konsekwencje dokonania wadliwej interpretacji przepisu pomimo szeregu jednoznacznych orzeczeń, kształtujących jednolity kierunek wykładni przepisu art. 55 ustawy.

SSR del. Ewa Piotrowska